

A Comparative Study of Books Published Until the end of the 14th Century In Iran, Based on Dewey's Classification

Document Type: Research Paper

Mehdi Alizadeh Jalgapour

*Corresponding author: Ph.D. Candidate, Department of Information Science and Knowledge, Payame Noor University, Tehran, Iran. E-mail: m.alizadeh@zarandiau.ac.ir

Maryam Salami

Assistant Professor, Department of Information Science and Knowledge, Payame Noor University, Tehran, Iran. E-mail: salamilib@yahoo.com

Abstract

Purpose: The purpose of this research is to investigate the suitability of books published in Iran before the 15th century, in different subject areas, and to compare them with Dewey's decimal classification.

Methodology: For this purpose, more than five million books that were printed in our country at the end of 1400 and published in the book search system of the National Library of Iran were retrieved and a Dewey classification number was given to each of them. Then, it was divided based on Dewey's categories and subcategories, and the frequency and percentage of sources of each topic were analyzed.

Findings: Most books in the country are published in the field of Persian literature, followed by practical sciences, social sciences, philosophy and psychology, history and geography, religion, natural sciences, language, and finally books on art and Entertainment is located. In the field of the general classification of sciences, it should be said that the books on the subject of humanities with more than 71% are in the first place, followed by practical sciences with about 15%; Natural sciences with 8% and art and entertainment with 6%.

Conclusion: In the subjects and fields of natural sciences and practical sciences, there are few books published, so special attention should be paid to the authoring, translation and publication of these fields in the country's cultural macro-planning.

Keywords: Books, Iranian Publication, Dewey Classification.

Citation: Alizadeh Jalgapour, M., & Salami, M. (2021). A Comparative Study of Books Published Until the end of the 14th Century in Iran, Based on Dewey's Classification. *Knowledge and Information Management*, 8(3), 43-58. (In Persian)

(DOI): 10.30473/MRS.2022.65089.1531

Quarterly Journal of Knowledge and Information Management

Vol 8, No 3, (Series 31), Fall 2021, (43-58)

Received: (2022/07/14)

Accepted: (2022/09/19)

Copyrights

© 2022 by the authors. Licensee PNU, Tehran, Iran. This article is an open access article distributed under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY4.0) (<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0>)

بررسی تطبیقی کتاب‌های منتشر شده تا پایان قرن چهاردهم هجری شمسی در ایران براساس رده‌بندی دهدهی دیویی

نوع مقاله: پژوهشی

مهدی علیزاده جلگه‌پور

*نویسنده مسئول: دانشجوی دکتری، گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران.

E-mail: m.alizadeh@zarandiau.ac.ir

مریم سلامی

استادیار، گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران.

E-mail: salamilib@yahoo.com

چکیده

هدف پژوهش: هدف از این پژوهش بررسی وضعیت تناسب کتاب‌های منتشر شده در ایران تا قبل از قرن پانزدهم هجری شمسی، در زمینه‌های مختلف موضوعی و مقایسه آن‌ها با رده‌بندی دهدهی دیویی است.

روش کار پژوهش: به این منظور، بیش از پنج میلیون کتابی که پایان سال ۱۴۰۰ در کشورمان چاپ و در سامانه جستجوی کتاب کتابخانه ملی ایران منتشر شده بودند، بازایی و به هر کدام شماره رده‌بندی دیویی داده شد. سپس براساس رده‌ها و زیررده‌های دیویی تقسیم‌بندی شد و فراوانی و درصد منابع هر موضوع، مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: بیشترین کتاب در کشور در زمینه ادبیات فارسی منتشر می‌شود و پس از آن به ترتیب علوم عملی، علوم اجتماعی، فلسفه و روانشناسی، تاریخ و جغرافیا، دین، علوم طبیعی، زبان و در انتها هم کتاب‌های موضوع هنر و سرگرمی قرار دارد. در زمینه طبقه‌بندی کلی‌تر علوم هم باید گفت کتاب‌های موضوع علوم انسانی با بیش از ۷۱٪ در رتبه اول و پس از آن علوم عملی با حدود ۱۵٪، علوم طبیعی با ۸٪ و هنر و سرگرمی هم با حدود ۶٪ قرار گرفته‌اند.

بحث و نتیجه‌گیری: در موضوع‌ها و حوزه‌های علوم طبیعی و علوم عملی، نشر کتاب بسیار کمی داریم که باید در برنامه‌ریزی‌های کلان فرهنگی کشور، به تألیف، ترجمه و نشر این حوزه‌ها توجه خاصی بشود.

واژه‌های کلیدی: کتاب، نشر ایران، رده‌بندی دیویی.

استناد: علیزاده جلگه‌پور، مهدی و سلامی، مریم (۱۴۰۰). بررسی تطبیقی کتاب‌های منتشر شده تا پایان قرن چهاردهم هجری شمسی در ایران براساس رده‌بندی دهدهی دیویی، مدیریت اطلاعات و دانش‌شناسی، ۸(۳)، ۴۳-۵۸.

Copyrights

© 2022 by the authors. Licensee PNU, Tehran, Iran. This article is an open access article distributed under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY4.0) (<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0>)

(DOI): 10.30473/MRS.2022.65089.1531

فصلنامه مدیریت اطلاعات و دانش‌شناسی

سال هشتم، شماره سوم، (پیاپی ۳۱)، پاییز ۱۴۰۰ (۴۳-۵۸)

تاریخ دریافت: (۱۴۰۱/۰۴/۲۳)

تاریخ پذیرش: (۱۴۰۱/۰۶/۲۸)

مقدمه

یورلند^۱ پراستادترین نویسنده آثار نظری در حوزه سازمان‌دهی دانش که نقش زیادی در پیشرفت و حرکت حوزه سازمان‌دهی دانش داشته است، دو معنای گسترده و محدود را برای سازمان‌دهی دانش، تعریف کرده است. سازمان‌دهی دانش در معنای محدود، درباره فعالیت‌هایی مانند توصیف مدرک، نمایه‌سازی، فهرست‌نویسی و رده‌بندی در کتابخانه‌ها، پایگاه‌های داده‌های کتابشناختی، آرشیوها و انواع دیگر شهادهای حافظه توسط کتابداران، آرشیوی ست‌ها، متخصصان موضوعی و یا الگوریتم‌های رایانه‌ای و افراد غیرمتخصص به‌کار گرفته می‌شود. علم اطلاعات و دانش‌شناسی رشته اصلی برای سازمان‌دهی دانش در معنای محدود آن است. سازمان‌دهی دانش در معنای گسترده، درباره تقسیم اجتماعی کار فکری، یعنی سازمان‌دهی دانشگاه‌ها و مؤسسات دیگر برای پژوهش و آموزش عالی، ساختار رشته‌ها و مشاغل، سازمان‌دهی اجتماعی رسانه‌ها، تولید و اشاعه دانش و مانند آن به کار می‌رود. (شعبانی، ۱۳۹۵: ۱۵) پس می‌توان گفت بررسی چگونگی وضعیت نشر در یک کشور، در زمره سازمان‌دهی گسترده دانش قرار می‌گیرد.

نظام‌های رده‌بندی کتابخانه ابزارهایی هستند که قرن‌ها در نظم‌بخشی به مجموعه‌های کتابخانه‌ها نقش داشته‌اند. این نظام‌ها عموماً متأثر از تقسیم‌بندی‌های علوم هستند که فیلسوفان انجام داده‌اند. این نظام‌ها، علاوه بر اینکه صرفاً در یک کتابخانه خاص استفاده شوند، می‌توانند در تاریخ علم، وحدت علوم، سازمان‌دهی علوم، سازمان‌دهی دانشگاه‌ها و رشته‌های دانشگاهی، وضعیت نشر موضوعات مختلف در جهان و کشورهای مختلف و ... هم استفاده مفید داشته باشند.

رده‌بندی در منابع مختلف بدین گونه تعریف شده است: ترتیب کردن به رده، صف‌بندی، طبقه‌بندی. رده‌بندی یعنی کنار هم گذاشتن اشیا همانند و جدا کردن اشیا ناهمانند. (داوودی، ۲۷۳) طرح اصولی برای مرتب ساختن کتاب‌ها و دیگر مواد کتابخانه براساس موضوع یا شکل آن‌ها، رده‌بندی در امور بایگانی به معنی تنظیم مدارک و پرونده‌های یک بایگانی است. (دانشنامه کتابداری و اطلاع‌رسانی، ۱۶۲) رسته‌بندی چند چیز که از یک جنس که به‌طور انتظام، پهلوی یکدیگر و در یک راسته واقع شده باشند. (فرهنگ دهخدا) تنظیم منطقی اشیا برحسب شباهت. طرح اصولی برای مرتب ساختن کتاب‌ها و دیگر مواد کتابخانه بر اساس موضوع یا شکل آن‌ها. تعیین

جای صحیح کتاب در قفسه‌های کتابخانه براساس یک نظم رده-بندی. (دانشنامه کتابداری و اطلاع‌رسانی، ۱۶۲) برخی از این رده-بندی‌ها، مانند رده‌بندی دهدهی دیویی، سلسله مراتبی هستند، به‌گونه‌ای که توصیف‌گرها در آن‌ها نسبت به واژه‌های ماقبل و مابعد خود، وابستگی منطقی دارند. برخی دیگر، مانند رده‌بندی کتابخانه کنگره آمریکا، شمارشی نامیده می‌شوند؛ زیرا در آن‌ها کلیه موضوع-های عام و خاص، گردآوری شده و نیازی به شماره‌سازی از راه ترکیب و افزایش وجود ندارد. (کوکبی، ۱۳۸۵).

نظام‌های رده‌بندی مختلفی در ایران و سایر کشورهای دنیا، به‌عنوان ابزاری استاندارد برای نظم‌دهی منابع کتابخانه‌ها استفاده می‌شوند که از آن جمله می‌توان رده‌بندی دیویی، رده‌بندی دهدهی جهانی، رده‌بندی کتابخانه کنگره، رده‌بندی چهریزهای رانگانانان مشهور به رده‌بندی کولن، رده‌بندی کتابشناختی بلیس، رده‌بندی گسترش‌پذیر کاتر و ... را نام برد.

بر اساس رده‌بندی دیویی، علوم، رشته‌ها و حوزه‌های مختلف علمی، در ده رده کلی (۱. کلیات، ۲. فلسفه و روانشناسی، ۳. دین، ۴. علوم اجتماعی، ۵. زبان، ۶. علوم طبیعی، ۷. علوم عملی، ۸. هنر و سرگرمی، ۹. ادبیات و ۱۰. تاریخ و جغرافیا تقسیم می‌شوند. این رده-بندی دارای ۱۰ رده کلی است و هر رده کلی نیز به ده رده فرعی تقسیم شده و در مجموع یک‌صد موضوع را تشکیل می‌دهند. در ادامه و به همین منوال هر کدام از رده‌های فرعی هم دوباره به ده رده فرعی‌تر تقسیم شده و مجموعه ۱۰۰۰ موضوع مختلف علمی را شامل می‌شود. بعد از این مرحله دوباره هر کدام از موضوع‌های اصلی باز هم می‌توانند در صورت لزوم تقسیم‌بندی شده ولی به‌عنوان عدد اعشاری و بعد از ممیز خواهند بود. رده‌بندی دهدهی دیویی دارای سابقه‌ای طولانی است و با نیازهای جامعه انطباق دارد. نماد شماره‌گذاری آن، به‌راحتی از فرهنگی به فرهنگ دیگر قابل درک است. به رشته‌ها و بخش‌های نسبت ساختاریافته و منظم تقسیم می‌شود. بنابراین، این طرح سلسله مراتبی است. مانند یک شجره خانواده که رابطه موضوعات خاص را با موضوع والد نشان می‌دهد. نوشتن، حروف-چینی و به خاطر سپردن شماره‌های آن آسان است. حداقل برای اینکه به‌اندازه کافی در ذهن فرد بماند تا از فهرست کتابخانه به قفسه‌ها برسد. طرح دیویی دارای شاخص نسبی عالی است. این طرح امکان طبقه‌بندی اعداد طولانی برای موضوعات خاص یا طبقه‌بندی اعداد کوتاه‌تر در مواردی که جزئیات کمتری مورد نیاز است را فراهم می‌کند. قرار دادن جایگزین برای چندین موضوع ارائه شده است تا کتابخانه‌های مختلف بتوانند نیازهای مراجعان خود را برآورده کنند.

هدف پژوهش

هدف اصلی این پژوهش بررسی وضعیت تناسب و مقایسه نشر کتاب، در زمینه‌های مختلف موضوعی، با طرح جهانی رده‌بندی دیویی است. از اهداف جزئی‌تر پژوهش باید به موارد زیر اشاره کرد:

- الف. بررسی کتاب‌های منتشر شده براساس ده رده اصلی دیویی
- ب. بررسی کتاب‌های منتشر شده براساس موضوع‌های زیررده دیویی
- ج. مقایسه کتاب‌های منتشر شده براساس علوم انسانی، علوم طبیعی، علوم عملی و هنر.

سؤال‌های اساسی

این پژوهش در پی پاسخ به سؤالات زیر است:

۱. وضعیت کمی کتاب‌های منتشر شده براساس ده رده اصلی دیویی چگونه است؟
۲. وضعیت کمی کتاب‌های منتشر شده براساس موضوع‌های زیررده دیویی چگونه است؟
۳. وضعیت کتاب‌های منتشر شده براساس علوم انسانی، علوم طبیعی، علوم عملی و هنر چگونه است؟

روش کار پژوهش

روش این پژوهش، تحلیلی و از نوع تحلیل محتوا است. منظور از تحلیل محتوا، بررسی موضوعی تمامی کتاب‌های منتشر شده در کشور که در سامانه سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران تحت عنوان کتابشناسی ملی ایران ذخیره شده‌اند، است. بدین صورت که تمامی کتاب‌های سازمان دهی شده در کتابخانه ملی ایران به‌مثابه یک موضوع علمی و مشابه با عنوان و یا موضوع یک کتاب یا منبع علمی، مورد بررسی و براساس رده‌بندی دهدهی دیویی، شماره رده گرفت. در این پژوهش به دلیل اینکه لازم نبود موضوع رشته‌ها بیش از حد جزئی و بالطبع غیرقابل فهم کلی بشود، فقط از دو مرحله تقسیم موضوعی استفاده شد. یعنی اینکه عناوین رشته‌ها نهایتاً به یک‌صد موضوع مختلف علمی تقسیم شدند.

در ادامه و برای تجزیه و تحلیل کدهای دیویی به دست آمده، همگی آن‌ها به رده‌های اصلی دیویی (کلیات، فلسفه و روانشناسی، دین، علوم اجتماعی، زبان، علوم طبیعی، علوم عملی، هنر، ادبیات، تاریخ و جغرافیا) طبقه‌بندی شد. دوباره هر کدام از رده‌های اصلی به زیررده‌ها تقسیم‌بندی شد تا فراوانی نشر کتاب متعلق به هر کدام از موضوعات صدگانه دیویی به دست آمد.

طرح طبقه‌بندی دیویی، امکان گسترش را فراهم می‌کند تا بتوان موضوعات جدیدی را گنجاند. این تسهیلات به‌عنوان "میهمان‌نازی" شناخته می‌شود. هرچند که طبق دیدگاه متخصصان علوم اطلاعات جهان، ایرادهایی هم بر این رده‌بندی و استاندارد تقسیم‌بندی علوم وارد است، از جمله: - جدا بودن رده زبان از ادبیات، - ادغام منابع روانشناسی در فلسفه، - ادغام منابع تربیت‌بندی در هنر، به‌عنوان نوعی سرگرمی.

رده‌بندی دهدهی دیویی پرستفاده‌ترین نظام تقسیم‌بندی علوم در دنیا است. و با استناد به همین کثرت کاربرد، می‌تواند الگویی برای سازمان‌دهی گسترده و یا محدود دانش قرار بگیرد. در این پژوهش وضعیت کتاب‌های منتشر شده در ایران در سده چهاردهم هجری شمسی، بر اساس و با استفاده از رده‌بندی دیویی به‌عنوان استاندارد جهانی، مورد پژوهش قرار گرفته تا با نگاهی کلی، بتوانیم چشم‌انداز نسبت گسترده‌ای از تمامی کتاب‌های منتشره را در پیش روی مدیران و برنامه‌ریزان فرهنگی کشورمان ترسیم کنیم.

در زمینه نشر کتاب در ایران مقالات متعددی تاکنون منتشر شده است که هر کدام به جنبه یا جنبه‌هایی از نشر پرداخته‌اند. اولین دسته از این مقالات؛ وضعیت کمی نشر را مورد پژوهش قرار داده‌اند. بعضی دیگر از پژوهشگران، دیدگاه ناشران، متخصصان، کتاب‌فروشی‌ها و ... را به‌عنوان دست‌اندرکاران نشر و فرهنگ مورد پرسش و پژوهش قرار داده‌اند که بتوانند پیشنهادهایی برای وضعیت بهتر و مطلوب نشر در کشور کمک کنند. تنها یک پژوهش مشاهده شد که وضعیت نشر کتاب را با رده‌بندی دیویی مقایسه کرده بود. در این پژوهش (باب- الحوائجی، مطلبی، حریری و مؤمنی، ۱۳۹۰) به تحلیل آماری نشر کتاب در ایران بعد از انقلاب اسلامی، بین سال‌های ۱۳۵۸ تا سال ۱۳۸۷ پرداخته بودند. ایشان با بررسی تعداد ۵۶۰۳۳۹ عنوان کتاب، وضعیت آماری نشر در سال‌های مختلف، وضعیت قیمت کتاب، تألیف یا ترجمه؛ چاپ اول یا چندم؛ و ... را مورد پژوهش قرار داده‌اند. در این پژوهش که به‌عنوان پایان‌نامه دکتری تخصصی انجام شده است، علاوه بر موارد ذکر شده، به وضعیت موضوع کتاب‌ها بر اساس رده‌بندی دیویی هم پرداخته شده است. نتایج به دست آمده در زمینه تطبیق کتاب‌های منتشر شده با رده‌های دیویی، از این قرارند: کلیات ۳۶٪؛ فلسفه و روانشناسی ۴،۴٪؛ دین ۲۳،۶٪؛ علوم اجتماعی ۱۱،۱٪؛ زبان ۷،۸٪؛ علوم طبیعی ۹٪؛ علوم کاربردی ۱۵٪؛ هنر ۳،۹٪؛ ادبیات ۱۵،۸٪؛ و تاریخ و جغرافیا ۵،۸٪ از موضوع منابع را به خود اختصاص داده‌اند.

دیویی (از ۰۰۱ تا ۹۹۹) موجود است، بدون زیررده‌های فرعی آن که منجر به جستجوی ۷۶۵۷۹ کتاب شد.

ابزار اصلی این پژوهش را متن فارسی ترجمه کتاب رده‌بندی دهدهی ملویل دیویی با عنوان: خلاصه رده‌بندی دهدهی دیویی و نمایه نسبی. ترجمه ابراهیم عمرانی بود که در سال ۱۳۷۲ توسط انتشارات و آموزش انقلاب اسلامی، چاپ و منتشر شد. لازم به ذکر است، این رده‌بندی، بیش از یک قرن است (حدود ۱۳۰ سال) که پر کاربردترین رده‌بندی منابع کتابخانه‌ای جهان است و در تمامی کتابخانه‌های عمومی کشور و اکثر کتابخانه‌های عمومی و آموزشگاهی دنیا برای رده‌بندی منابع کتابخانه، استفاده می‌شود. رده‌های اصلی سیستم رده‌بندی دیویی عبارت‌اند از: =۰۰۰= کلیات؛ =۱۰۰= فلسفه و روانشناسی؛ =۲۰۰= دین؛ =۳۰۰= علوم اجتماعی؛ =۴۰۰= زبان؛ =۵۰۰= علوم محض؛ =۶۰۰= علوم کاربردی؛ =۷۰۰= هنر، سرگرمی و ورزش؛ =۸۰۰= ادبیات؛ =۹۰۰= تاریخ و جغرافیا.

داده‌های این پژوهش همگی از پایگاه جستجوی منابع سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران استخراج شده است. با آدرس: https://opac.nlai.ir/opacprod/search/bibliographicAdvancedSearch.do?command=NEW_SEARCH&classType=0&pageStatus=1

یافته‌ها

در پاسخ به سؤال‌های اصلی پژوهش، به یافته‌های زیر رسیده‌ایم:

۱. وضعیت کمی کتاب‌های منتشر شده براساس ده رده اصلی چگونه است؟

جامعه مورد مطالعه این پژوهش را تعداد ۵/۰۹۶/۱۴۳ منبع موجود در سامانه جستجوی پیشرفته کتابخانه ملی ایران تشکیل داده است که در پایان سال ۱۴۰۰ هجری شمسی در این سامانه قابل بازیابی بود. با توجه به موضوع پژوهش و لزوم بررسی موضوع تمامی کتاب‌های منتشر شده در کشور، هیچ‌گونه انتخاب یا نمونه‌گیری صورت نگرفت و تمامی بیش از پنج میلیون جامعه مورد نظر، به دو شیوه جستجو شد. این جستجو در چند روز ابتدایی سال ۱۴۰۱ و هم‌زمان با آغاز قرن جدید انجام شد. انتخاب روزهای اول سال برای جستجوی منابع هم به این دلیل صورت گرفت که در زمان تعطیلی کتابخانه و سامانه باشد و به دلیل زمان‌بر بودن جستجو، فراوانی منابع در این سامانه، از شروع تا پایان بازیابی تغییر نداشتند باشد. البته لازم به ذکر است که تعداد منابع در اولین روز فروردین، ۵/۰۹۶/۰۹۷ بود و حتی با وجود تعطیلی رسمی تا روز پنجم فروردین و اتمام جستجوی منابع، با رشد حدود یک در یکصد هزارم و افزایش ۴۶ منبع جدید به ۵/۰۹۶/۱۴۳ منبع اطلاعاتی رسید.

جستجوی منابع به دو شیوه و فرمول مختلف صورت گرفت:

در شیوه اول: (پایگاه: کتابشناسی ملی ایران؛ نوع ماده: کتاب؛ جستجو در: شماره رده؛ ساختار: واژه‌ها). با هدف بازیابی تمامی کتاب‌هایی که در زمینه هر کدام از شماره‌های هزارگانه رده‌بندی دیویی (از ۰۰۱ تا ۹۹۹) موجود است، به همراه زیررده‌های فرعی آن که منجر به جستجوی ۱۲۵۵۷۸۹ کتاب شد.

شیوه دوم: (پایگاه: کتابشناسی ملی ایران؛ نوع ماده: کتاب؛ جستجو در: شماره رده؛ ساختار: جستجوی دقیق). با هدف بازیابی کتاب‌هایی که در زمینه اصلی هر کدام از شماره‌های هزارگانه رده‌بندی

جدول ۱. کتاب‌های منتشر شده براساس ده رده اصلی دیویی

رده	زیررده	واژه‌ها		جستجوی دقیق	
		فراوانی	درصد	فراوانی	درصد
۰۰۰	کلیات	۶۲۴۹۳	۵	۲۵۹۴	۳,۴
۱۰۰	فلسفه و روانشناسی	۸۱۱۳۸	۶,۵	۹۷۱۰	۱۲,۷
۲۰۰	دین	۱۶۸۷۲۵	۱۳,۴	۱۷۱۰	۲,۲
۳۰۰	علوم اجتماعی	۲۱۶۹۴۹	۱۷,۳	۸۵۳۳	۱۱,۱
۴۰۰	زبان	۶۴۵۳۲	۵,۱	۶۸۴۷	۸,۹
۵۰۰	علوم طبیعی	۵۴۱۱۱	۴,۳	۸۳۲۱	۱۰,۹
۶۰۰	علوم عملی	۱۸۸۰۳۸	۱۵	۱۱۷۵۳	۱۵,۳
۷۰۰	هنر و سرگرمی	۶۶۳۹۴	۵,۳	۵۳۴۱	۷
۸۰۰	ادبیات	۲۳۵۴۶۵	۱۸,۷	۱۵۲۸۰	۲۰
۹۰۰	تاریخ و جغرافیا	۱۱۷۹۴۴	۹,۴	۶۴۹۰	۸,۵
	جمع	۱۲۵۵۷۸۹	۱۰۰	۷۶۵۷۹	۱۰۰

های منتشر شده رده‌های فلسفه و روانشناسی (۹,۶٪)، تاریخ و جغرافیا (حدود ۹٪)، دین (نزدیک به ۸٪)، علوم طبیعی (۷,۶٪)، زبان (۷٪) قرار گرفته است. در رتبه آخر هم کتاب‌های مربوط به رده کلیات با (حدود ۴٪) قرار گرفته است. به دلیل اینکه این رده متعلق به کتاب‌های مرجع و نفیس است، نشر کمتر کتاب در آن منطقی به نظر می‌رسد.

۲. وضعیت کمی کتاب‌های منتشر شده براساس

موضوع‌های زیررده چگونه است؟

الف. نشر کتاب در رده کلیات

همان‌گونه که در جدول بالا می‌توان ملاحظه کرد، بیشترین کتاب منتشر شده در ایران مربوط به رده ادبیات است. رده ادبیات حدود بیست درصد از کتاب‌ها را به خود اختصاص داده است که اگر سهمی مساوی بین ده رده مختلف دیوبی در نظر بگیریم، هر رده می‌تواند ده درصد سهم داشته باشد که باید اذعان کرد کتاب‌های منتشر شده در زمینه ادبیات سهمی دو برابر در نشر دارند. پس از ادبیات، علوم عملی و علوم اجتماعی قرار دارند که هر کدام حدود پانزده درصد از منابع منتشر شده را به خود اختصاص داده‌اند. احتمالاً عمده دلیل نشر کتاب در این دو موضوع وضعیت وجود رشته‌های دانشگاهی بیشتری در این دو زمینه باشد. در رتبه‌های بعدی با سهمی تقریباً نزدیک به هم و کمتر از ده درصد، کتاب-

جدول ۲. وضعیت نشر کتاب رده کلیات

رده	زیررده	واژه‌ها		جستجوی دقیق		میانگین درصد
		فرآوانی	درصد	فرآوانی	درصد	
۰۰۰	دانش و کامپیوتر	۲۱۲۲۴	۱,۷	۱۲۴۵	۱,۶	۱,۶۵
۰۱۰	کتابشناسی	۶۰۴۳	۰,۵	۴۹	۰,۱	۰,۳
۰۲۰	کتابداری	۵۸۵۱	۰,۵	۲۷۷	۰,۴	۰,۴۵
۰۳۰	دائرةالمعارف	۱۸۰۶	۰,۱	۸۲۶	۱,۱	۰,۶
۰۴۰	بیوگرافی	۳۵۵۲	۰,۳	۰	۰	۰,۱۵
۰۵۰	پی‌آیندها	۱۷۷۱	۰,۱	۲۹	۰	۰,۰۵
۰۶۰	سازمان‌ها	۱۸۸۸	۰,۲	۷۱	۰,۱	۰,۱۵
۰۷۰	رسانه‌ها	۱۴۵۴۲	۱,۲	۱۲	۰	۰,۶
۰۸۰	مجموعه‌ها	۴۲۳۸	۰,۳	۷۰	۰,۱	۰,۲
۰۹۰	نسخه‌ها	۱۵۷۸	۰,۱	۱۵	۰	۰,۰۵
جمع		۶۲۴۹۳	۵	۲۵۹۴	۳,۴	۴,۲

دانشگاهی هستند و کتاب‌های این موضوع، جدای از منابع رده کلیات، جزء منابع مرجع نیستند، نشر بیشتر کتاب در این رشته‌ها منطقی است. هرچند که انتشار تعداد نسبت زیاد دائرةالمعارف که می‌توان گفت از بهترین منابع مرجع محسوب می‌شوند، وضعیت بسیار خوبی را ترسیم کرده است. بقیه زیررده‌های این رده دیوبی شامل کتابشناسی‌ها، مجموعه‌ها، سرگذشته‌ها، سازمان‌ها، نشریات و نسخه‌های خطی و نفیس که همگی نوعی از منابع مرجع محسوب می‌شوند، نشر کتاب نسبت کمی دارند.

ب. نشر کتاب در رده فلسفه و روانشناسی

این رده متعلق به منابع مرجع، کتاب‌های نفیس، علوم رایانه و علم اطلاعات و دانش‌شناسی است که کمترین میزان نشر کتاب را هم با (۴,۲٪) از کل کتاب‌های منتشر شده کشور را در خود جای داده است. بیشترین منبع در این رده با (۱,۶۵٪) متعلق به علوم کامپیوتری (برنامه‌نویسی، داده‌پردازی، سیستم‌های کامپیوتری و ...) است. روزنامه‌نگاری، رسانه‌ها و نشر به همراه دائرةالمعارف‌ها با (۰,۶٪) در رتبه بعدی قرار دارند و پس از آن علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی با (۰,۴۵٪) قرار گرفته است. با توجه به اینکه علوم کامپیوتری، رسانه و علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی دارای رشته

جدول ۳. وضعیت نشر کتاب رده فلسفه و روانشناسی

رده	موضوع رده	واژه‌ها		جستجوی دقیق	
		فراوانی	درصد	فراوانی	درصد
۱۰۰	کلیات فلسفه	۴۷۲۲	۰,۴	۸۴۸	۱,۱
۱۱۰	متافیزیک	۳۰۵۷	۰,۲	۸۴۸	۱,۱
۱۲۰	معرفت‌شناسی	۳۵۹۳	۰,۳	۷۷۵	۱
۱۳۰	علوم غریبه	۴۶۶۶	۰,۴	۶۱۴	۰,۸
۱۴۰	مکاتب فلسفی	۳۴۴۱	۰,۳	۱۳۵	۰,۲
۱۵۰	روان‌شناسی	۴۴۵۷۹	۳,۶	۲۴۶۸	۳,۲
۱۶۰	منطق	۲۲۱۰	۰,۲	۶۳۷	۰,۸
۱۷۰	اخلاق فلسفی	۷۴۳۵	۰,۶	۱۰۳۰	۱,۴
۱۸۰	فلسفه قدیم	۴۲۶۱	۰,۳	۴۱۷	۰,۶
۱۹۰	فلسفه جدید	۳۱۷۴	۰,۲	۱۹۳۸	۲,۵
	جمع	۸۱۱۳۸	۶,۵	۹۷۱۰	۱۲,۷

فلسفه هم در این رده، تقریباً فراوانی نزدیکی دارند. فلسفه جدید با (۱,۳۵٪) و اخلاق فلسفی با ۱٪ بیشترین فراوانی و پس از این‌ها، کلیات فلسفه با ۰,۷۵٪، متافیزیک و معرفت‌شناسی با فراوانی مشابه ۰,۶۵٪ رتبه‌های بعدی را دارا هستند. علوم غریبه با (۰,۶٪) در رتبه بعدی و پس از آن هم منطق با ۰,۵٪ و فلسفه قدیم با ۰,۴۵٪ قرار گرفته است. کمترین فراوانی هم مربوط به رده مکاتب فلسفی هست که فقط ۰,۲۵٪ از منابع را به خود اختصاص داده است.

ج. نشر کتاب در رده ادیان

این رده متعلق به فلسفه و روان‌شناسی است که نزدیک به ده درصد (۹,۶٪) از کل کتاب‌های منتشر شده کشور را به خود اختصاص داده است. یکی از بزرگ‌ترین ایرادهایی که از رده‌بندی دیویی در منابع مختلف ذکر شده است، حضور موضوع روانشناسی در کنار و به‌عنوان یکی از زیررده‌های فلسفه است. همان‌گونه که در جدول هم قابل مشاهده است منابع رده روانشناسی با (۳,۴٪) با اختلاف خیلی زیادی نسبت به بقیه زیررده‌ها، بیشترین کتاب را به خود اختصاص داده است. منطق دیگر موضوع تقریباً مستقلی است که در ذیل رده فلسفه قرار دارد و با (۰,۵٪) کتاب منتشر شده، تقریباً با بقیه زیررده‌ها برابری می‌کند. زیرمجموعه‌های

جدول ۴. وضعیت نشر کتاب رده ادیان

رده	موضوع رده	واژه‌ها		جستجوی دقیق	
		فراوانی	درصد	فراوانی	درصد
۲۰۰	کلیات ادیان	۳۱۱۰	۰,۲	۴۰۸	۰,۵
۲۱۰	الهیات طبیعی	۷۵۰۰	۰,۶	۳۹۵	۰,۵
۲۲۰	کتاب مقدس	۱۰۳۹	۰,۱	۸۱	۰,۱
۲۳۰	الهیات مسیحی	۳۸۰۰	۰,۳	۲۰۲	۰,۳
۲۴۰	عبادات مسیحی	۱۲۵۳	۰,۱	۵۰	۰,۱
۲۵۰	مراسم مسیحی	۱۰۰۹	۰,۱	۸	۰
۲۶۰	اجتماعات مسیحی	۱۴۷۰	۰,۱	۲۲	۰
۲۷۰	تاریخ کلیسا	۶۳۱	۰,۱	۳۰	۰,۱
۲۸۰	فرقه‌های مسیحی	۲۶۵۰	۰,۲	۱۷	۰
۲۹۰	دین‌شناسی	۱۴۶۲۶۳	۱۱,۶	۴۹۷	۰,۶
	جمع	۱۶۸۷۲۵	۱۳,۴	۱۷۱۰	۲,۲

مسیحیت در آن جامعه زیاد است، بیشترین فضا و زیرمجموعه، به دین مسیحیت اختصاص داده شده است. هرچند که تمامی کتاب‌های منتشر شده در ایران که موضوعی مرتبط با دین مسیحیت دارند، ۱،۷٪ است.

د. نشر کتاب در رده علوم اجتماعی

رده ادیان نزدیک به هشت درصد (۷،۸٪) از کل منابع منتشر شده را شامل می‌شود. حدود هشتاد درصد از کتاب‌های چاپ و منتشر شده در این رده را منابع دین اسلام تشکیل می‌دهد. یعنی بیش از شش درصد کل کتاب‌هایی که در کشورمان منتشر می‌شود، مربوط به دین اسلام است. با توجه به اینکه رده‌بندی دیوبی در جامعه‌ای مسیحی مذهب نوشته شده است و کتاب‌های دین

جدول ۵. وضعیت نشر کتاب رده علوم اجتماعی

رده	موضوع رده	واژه‌ها		جستجوی دقیق		میانگین درصد
		فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	
۳۰۰	جامعه‌شناسی	۲۶۶۸۷	۲،۱	۲۲۱۲	۲،۹	۲،۵
۳۱۰	آمار	۴۱۵۶	۰،۳	۲۱	۰،۱	۰،۲
۳۲۰	سیاست	۱۲۷۳۸	۱	۷۰۷	۰،۹	۰،۹۵
۳۳۰	اقتصاد	۲۷۴۱۸	۲،۲	۱۵۶۷	۲	۲،۱
۳۴۰	حقوق	۳۴۱۰۴	۲،۷	۱۰۸۴	۱،۴	۲،۰۵
۳۵۰	علوم اداری و نظامی	۱۴۱۳۱	۱،۱	۲۳۵	۰،۳	۰،۷
۳۶۰	خدمات اجتماعی	۱۷۰۰۱	۱،۴	۵۴۲	۰،۷	۱،۰۵
۳۷۰	تعلیم و تربیت	۷۰۱۱۸	۵،۶	۱۲۰۶	۱،۶	۳،۶
۳۸۰	ارتباطات	۳۸۸۷	۰،۳	۳۳۶	۰،۴	۰،۳۵
۳۹۰	آداب و رسوم	۶۷۰۹	۰،۶	۶۲۳	۰،۸	۰،۷
جمع		۲۱۶۹۴۹	۱۷،۳	۸۵۳۳	۱۱،۱	۱۴،۲

خدمات اجتماعی، علوم سیاسی، علوم اداری و مدیریت، آداب و رسوم و ارتباطات در مرتبه‌های بعدی قرار دارند و موضوع آمار هم با حدود دو دهم درصد، در آخرین رتبه از نظر نشر، قرار گرفته است.

ه. نشر کتاب در رده زبان

از هر هفت کتابی که در ایران منتشر شده است، تقریباً یک مورد مربوط به رده علوم اجتماعی است. بیشترین کتاب‌ها، در این رده مربوط به موضوع آموزش و پرورش با حدود ۳،۶٪ است. پس از تعلیم و تربیت، جامعه‌شناسی با ۲،۵٪، حقوق و اقتصاد، هر کدام با حدود دو درصد از کل کتاب‌های منتشر شده را تشکیل می‌دهند.

جدول ۶. وضعیت نشر کتاب رده زبان

رده	موضوع رده	واژه‌ها		جستجوی دقیق		میانگین درصد
		فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	
۴۰۰	کلیات زبان‌ها	۳۷۵۲	۰،۳	۱۴۱	۰،۲	۰،۲۵
۴۱۰	زبان‌شناسی	۳۸۸۳	۰،۳	۶۱۴	۰،۸	۰،۵۵
۴۲۰	انگلیسی	۲۹۰۱۹	۲،۳	۳۲۲۲	۴،۲	۳،۲۵
۴۳۰	آلمانی	۱۸۰۴	۰،۱	۲۸۳	۰،۳۵	۰،۲۲۵
۴۴۰	فرانسوی	۲۱۲۶	۰،۲	۲۸۴	۰،۳۵	۰،۲۷۵
۴۵۰	ایتالیایی	۲۵۷۶	۰،۲	۹۶	۰،۱	۰،۱۵
۴۶۰	اسپانیایی	۶۱۳۸	۰،۵	۵۶	۰،۱	۰،۳
۴۷۰	لاتین	۱۱۲۴	۰،۱	۸	۰	۰،۰۵
۴۸۰	یونانی	۴۸۹۴	۰،۴	۱۳	۰	۰،۲
۴۹۰	سایر زبان‌ها	۹۲۱۶	۰،۷	۲۱۳۰	۲،۸	۱،۷۵
جمع		۶۴۵۳۲	۵،۱	۶۸۴۷	۸،۹	۷

نزدیک به دو درصد، در رده دوم قرار گرفته است. در مورد بقیه زبان‌ها، از جمله اسپانیایی، فرانسوی، آلمانی، یونانی، ایتالیایی و ... کتاب نسبت زیادی در ایران منتشر نشده است.

و. نشر کتاب در رده علوم محض

% کتاب‌های منتشر شده در کشور مربوط به منابع اطلاعاتی رده زبان است. زبان رسمی کشور، فارسی و زبان معیار دنیا هم انگلیسی است. پس قابل تصور است که بیشترین کتاب‌های منتشر شده در رده زبان، مربوط به این دو زبان باشد. زبان انگلیسی با بیش از سه درصد کتاب، در رتبه اول و زبان فارسی با

جدول ۷. وضعیت نشر کتاب رده علوم محض

رده	موضوع رده	واژه‌ها		جستجوی دقیق		میانگین درصد
		فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	
۵۰۰	کلیات علوم	۴۱۱۵	۰٫۳	۱۲۷۰	۱٫۷	۱
۵۱۰	ریاضیات	۱۴۴۳۶	۱٫۲	۱۶۸۶	۲٫۲	۱٫۷
۵۲۰	نجوم	۳۳۳۳	۰٫۳	۶۵۰	۰٫۹	۰٫۶
۵۳۰	فیزیک	۷۱۵۵	۰٫۶	۱۰۹۷	۱٫۴	۱
۵۴۰	شیمی	۵۵۸۸	۰٫۴	۹۵۷	۱٫۲	۰٫۸
۵۵۰	زمین‌شناسی	۴۰۷۷	۰٫۳	۲۷۷	۰٫۴	۰٫۳۵
۵۶۰	دیرین‌شناسی	۱۸۷۶	۰٫۱	۶۲	۰٫۱	۰٫۱
۵۷۰	زیست‌شناسی	۶۴۰۰	۰٫۵	۸۳۰	۱٫۱	۰٫۸
۵۸۰	گیاه‌شناسی	۲۲۸۰	۰٫۲	۱۸۷	۰٫۲	۰٫۲
۵۹۰	جانور شناسی	۴۷۵۱	۰٫۴	۱۳۰۵	۱٫۷	۱٫۰۵
	جمع	۵۴۱۱۱	۴٫۳	۸۳۲۱	۱۰٫۹	۷٫۶

آن، زیست‌شناسی و شیمی با وضعیت تقریباً مشابه ۰٫۸% کتاب منتشر شده قرار دارند. نجوم با ۰٫۶% در رتبه بعدی و در انتها هم باید زمین‌شناسی، گیاه‌شناسی و دیرین‌شناسی را نام برد که کتاب بسیار کمی در این موضوع‌ها منتشر می‌شود.

ز. نشر کتاب در رده علوم کاربردی

بیش از ۷٫۵% کتاب‌های منتشر شده در ایران با موضوع‌های مختلف رده علوم محض یا طبیعی هستند. در این رده علمی، کتاب‌های موضوع ریاضیات با ۱٫۷% بیشترین فراوانی و درصد و پس از آن جانورشناسی و فیزیک قرار دارند که هر کدام با حدود یک درصد نشر کتاب، وضعیت انتشار نسبت مطلوبی دارند. پس از

جدول ۸. وضعیت نشر کتاب رده علوم کاربردی

رده	موضوع رده	واژه‌ها		جستجوی دقیق		میانگین درصد
		فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	
۶۰۰	کلیات علوم کاربردی	۱۴۸۸	۰٫۱	۲۲۱	۰٫۳	۰٫۲
۶۱۰	پزشکی	۷۰۰۲۷	۵٫۶	۴۸۲۵	۶٫۳	۵٫۹۵
۶۲۰	مهندسی	۳۱۷۶۵	۲٫۵	۸۶۴	۱٫۱	۱٫۸
۶۳۰	کشاورزی	۱۵۹۳۱	۱٫۳	۱۰۲۰	۱٫۳	۱٫۳
۶۴۰	اقتصاد خانواده	۱۵۴۱۳	۱٫۲	۳۷۷	۰٫۵	۰٫۸۵
۶۵۰	مدیریت و اداری	۳۹۵۵۳	۳٫۱	۲۸۸۷	۳٫۸	۳٫۴۵
۶۶۰	مهندسی شیمی	۴۷۰۶	۰٫۴	۳۵۴	۰٫۴۵	۰٫۴۲۵
۶۷۰	صنایع	۲۷۱۵	۰٫۲	۲۰۰	۰٫۲۵	۰٫۲۲۵
۶۸۰	صنایع خاص	۱۹۳۱	۰٫۲	۴۸	۰٫۱	۰٫۱۵
۶۹۰	ساختمان‌سازی	۴۵۰۹	۰٫۴	۹۵۷	۱٫۲	۰٫۸
	جمع	۱۸۸۰۳۸	۱۵	۱۱۷۵۳	۱۵٫۳	۱۵٫۱۵

دارند. پس از علوم پزشکی و مدیریت، رشته‌های مهندسی معدن، مهندسی نظامی و دریایی، مهندسی عمران، مهندسی راه و ... قرار دارند که در مجموع در رده ۶۳۰ نزدیک به دو درصد از کتاب‌ها را به خود اختصاص داده‌اند. کشاورزی با ۱,۳٪ در رتبه بعد و پس از آن هم کتاب‌های با دو موضوع اقتصاد خانواده و ساختمان‌سازی قرار دارند با نزدیک به یک درصد. مهندسی شیمی و مهندسی صنایع هم با درصد بسیار کمی در انتهای این رده واقع شده‌اند.

ح. نشر کتاب در رده هنر و سرگرمی‌ها

رده علوم کاربردی یا عملی، بیش از ۱۵٪ از کل نشر کتاب را به خودش اختصاص داده است. منابع علوم پزشکی در این رده قرار دارد که با حدود شش درصد کتاب، با اختلاف نسبت زیادی در رتبه اول قرار دارد و پس از آن کتاب‌های موضوع‌های مدیریتی و اداری، با حدود ۳,۵٪ در جایگاه دوم این رده موضوعی است. هرچند که باید اذعان داشت، رده ۶۰۰ در رده‌بندی دیویی به رده مهندسی‌ها، شهرت دارد و نمی‌توان موضوع علوم پزشکی، مدیریت و یا اقتصاد را مهندسی دانست، ولی در این رده قرار

جدول ۹. وضعیت نشر کتاب رده هنرها و سرگرمی

رده	موضوع رده	واژه‌ها		جستجوی دقیق		میانگین درصد
		فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	
۷۰۰	کلیات هنر	۳۷۶۳	۰,۳	۵۴۵	۰,۷	۰,۵
۷۱۰	منظره سازی	۳۸۴۲	۰,۳	۱۸۸	۰,۳	۰,۳
۷۲۰	معماری	۸۰۹۲	۰,۶	۷۲۳	۰,۹	۰,۷۵
۷۳۰	هنرهای تجسمی	۴۵۶۴	۰,۴	۱۳۵	۰,۲	۰,۳
۷۴۰	طراحی	۸۲۲۹	۰,۷	۴۰۵	۰,۵	۰,۶
۷۵۰	نقاشی	۵۳۵۲	۰,۴	۳۳۲۳	۳	۱,۷
۷۶۰	گرافیک	۱۱۶۱	۰,۱	۶۰	۰,۱	۰,۱
۷۷۰	عکاسی	۹۸۹۳	۰,۸	۳۰۴	۰,۴	۰,۶
۷۸۰	موسیقی	۶۴۶۸	۰,۵	۱۹۳	۰,۳	۰,۴
۷۹۰	نمایش و سرگرمی	۱۵۰۳۰	۱,۲	۴۶۵	۰,۶	۰,۹
	جمع	۶۶۳۹۴	۵,۳	۵۳۴۱	۷	۶,۱۵

معماری با ۰,۷۵٪ در رده سوم است. هنرهای طراحی و عکاسی با ۰,۶٪ در رتبه بعدی قرار دارند. موسیقی با ۰,۴٪ رتبه بعدی و دو هنر تجسمی و منظره‌سازی با ۰,۳٪ کتاب منتشر شده رتبه بعدی را در بر دارند. در آخرین رتبه نشر کتاب این رده هم گرافیک قرار دارد که فقط ۰,۱٪ کتاب با این موضوع منتشر شده است.

و. نشر کتاب در رده ادبیات

رده هنر با کمی بیشتر از شش درصد کتاب منتشر شده، کمترین فراوانی نشر کتاب در کشور را دارد. در این رده موضوعی، کتاب‌های نقاشی با ۱,۷٪ بیشترین فراوانی را به خود اختصاص داده که با اختلاف نسبت زیادی با دیگر زیررده‌های هنری در رتبه اول قرار دارد. پس از نقاشی، نمایش، سرگرمی و تربیت‌بدنی قرار دارند که کمی کمتر از یک درصد کتاب را به خود اختصاص داده‌اند.

جدول ۱۰. وضعیت نشر کتاب رده ادبیات

رده	موضوع رده	واژه‌ها		جستجوی دقیق		میانگین درصد
		فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	
۸۰۰	کلیات ادبیات	۱۱۵۰۸	۰,۹	۷۹۹	۱	۰,۹۵
۸۱۰	آمریکا	۱۶۸۳۲	۱,۳	۱۴۲	۰,۲	۰,۷۵
۸۲۰	انگلیسی	۱۷۵۹۴	۱,۴	۴۱۴	۰,۶	۱
۸۳۰	آلمانی	۷۱۹۳	۰,۶	۱۰۶	۰,۱	۰,۳۵
۸۴۰	فرانسوی	۸۷۰۴	۰,۷	۲۱۴	۰,۳	۰,۵

ادامه جدول ۱۰. وضعیت نشر کتاب رده ادبیات

رتبه	فرانسیسی	آلمانی	اسپانیایی	ایتالیایی
۸۵۰	۰,۱	۰	۲۱	۰,۲
۸۶۰	۰,۳	۰,۱	۵۹	۰,۵
۸۷۰	۰,۱	۰	۸	۰,۲
۸۸۰	۰,۱۵	۰	۴	۰,۳
۸۹۰	۱۵,۱۵	۱۷,۷	۱۳۵۱۳	۱۲,۶
جمع	۱۹,۳۵	۲۰	۱۵۲۸۰	۱۸,۷

آلمانی، اسپانیایی، در رتبه‌های بعدی قرار گرفته‌اند که وضعیتی نسبت منطقی دارند. در رتبه‌های بعدی که با فراوانی خیلی کمی، ادبیات یونانی و ایتالیایی و لاتین از نظر تعداد کتاب منتشر شده قرار دارند و در رتبه آخر هستند.

ز. نشر کتاب در رده تاریخ و جغرافیا

بیشترین کتاب منتشر شده در ایران با حدود ۲۰٪، مربوط به موضوع ادبیات است. ادبیات فارسی با بیش از ۱۵٪، هم درصد این رده و هم بقیه رده‌ها قرار گرفته است. ادبیات بقیه کشورها فراوانی نسبت کمی دارند. ادبیات انگلیسی و آمریکایی در رتبه بعدی قرار دارند. پس از آن ادبیات فرانسه،

جدول ۱۱. وضعیت نشر کتاب رده تاریخ و جغرافیا

رده	موضوع رده	واژه‌ها		جستجوی دقیق	
		فراوانی	درصد	فراوانی	درصد
۹۰۰	کلیات تاریخ	۳۵۳۳	۰,۳	۸۱۷	۱
۹۱۰	جغرافیا	۲۳۵۰۰	۱,۹	۳۳۴	۰,۴
۹۲۰	سرگذشت نامه	۴۱۳۳	۰,۳	۹۳	۰,۱
۹۳۰	تاریخ باستان	۲۶۳۸	۰,۲	۳۵۸	۰,۵
۹۴۰	اروپا	۴۴۴۴	۰,۴	۳۷۳	۰,۵
۹۵۰	آسیا	۶۸۸۰۸	۵,۵	۴۱۰۴	۵,۴
۹۶۰	آفریقا	۱۳۲۸	۰,۱	۱۳۷	۰,۲
۹۷۰	آمریکای شمالی	۴۳۹۶	۰,۳	۱۷۲	۰,۲
۹۸۰	آمریکای جنوبی	۱۲۵۸	۰,۱	۶۲	۰,۱
۹۹۰	سایر مناطق جهان	۳۹۰۶	۰,۳	۴۰	۰,۱
جمع		۱۱۷۹۴۴	۹,۴	۶۴۹۰	۸,۵

بعدی با ۰,۲٪ متعلق به سرگذشته‌ها است که در این رده، سازمان‌دهی می‌شوند. تاریخ و جغرافیای سایر مناطق جهان شامل اقیانوسیه، با ۰,۲٪ در رتبه بعدی قرار دارد. تاریخ آفریقا با ۰,۱۵٪ و تاریخ آمریکای جنوبی هم با ۰,۱٪ در رتبه آخر قرار گرفته‌اند.

۳. وضعیت کمی کتاب‌های منتشر شده براساس علوم انسانی، علوم طبیعی، علوم عملی و هنر چگونه است؟

نزدیک به ۹٪ کتاب‌های منتشر شده در کشور، موضوع تاریخی یا جغرافیایی دارند. در این رده موضوعی، تاریخ ایران با نزدیک به شش درصد از کل کتاب‌های منتشر شده کشور، رتبه اول را دارد. بعد از تاریخ ایران، کتاب‌های جغرافیایی قرار دارند که کمی بیشتر از یک درصد را دارا هستند. رتبه سوم این رده متعلق به تاریخ اروپا است با نزدیک به نیم درصد. تاریخ باستان با ۰,۳۵٪ در رتبه بعدی و پس از آن تاریخ آمریکای شمالی با ۰,۲۵٪ قرار دارد. رتبه

جدول ۱۲. نشر کتاب در زمینه علوم انسانی، علوم طبیعی، علوم کاربردی و هنر

میانگین درصد	جستجوی دقیق		واژه‌ها		موضوع
	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	
۷۱,۱	۶۶,۸	۵۱۱۶۴	۷۵,۴	۹۴۷۲۴۶	علوم انسانی
۷,۶	۱۰,۹	۸۳۲۱	۴,۳	۵۴۱۱۱	علوم طبیعی
۱۵,۱۵	۱۵,۳	۱۱۷۵۳	۱۵	۱۸۸۰۳۸	علوم عملی
۶,۱۵	۷	۵۳۴۱	۵,۳	۶۶۳۹۴	هنر و سرگرمی
۱۰۰	۱۰۰	۷۶۵۷۹	۱۰۰	۱۲۵۵۷۸۹	جمع

ایرانی و ... در مجموع باید گفت که مردم ایران بیشتر دنبال کتاب‌های تاریخی، ادبی و دینی هستند.

بحث و نتیجه‌گیری

نتایج به دست آمده در این پژوهش در قیاس با پژوهش (باب- الحوائجی، مطلبی، حریری و مؤمنی، ۱۳۹۰) جز رده ادیان، در بقیه موضوعات، نتایج تقریباً نزدیکی دارد. بیشترین اختلاف بین نتایج این دو تحقیق، مربوط به رده ادیان است که نتایج به دست آمده در این تحقیق حدود ۸٪ کتاب‌های منتشر شده را نشان می‌دهد ولی در پژوهش مذکور نزدیک به سه برابر این یافته، یعنی نزدیک به ۲۴٪ به دست آمده است. نزدیک‌ترین نتیجه هم در کتاب‌های حوزه علوم عملی است که در هر دو پژوهش حدود ۱۵٪ از منابع را شامل می‌شوند. در رده زبان، تقریباً تشابه کاملی بین این دو پژوهش با حدود ۷٪ از کل کتاب‌های منتشر شده، مشاهده می‌شود. رده علوم محض یا طبیعی، نتایج دو پژوهش اختلاف نسبت کمی با هم اختلاف دارد. در این پژوهش حدود ۸٪ از منابع را شامل می‌شود و در پژوهش قبلی حدود ۹٪. رده کلیات در هر دو تحقیق حدود ۴٪ منابع است که تقریباً نتیجه مشابهی است. در رده ادبیات اختلاف یافته‌ها خیلی کم است. این پژوهش حدود ۱۹٪ از منابع است ولی در پژوهش قبلی نزدیک به ۱۶٪ از یافته‌ها را شامل می‌شود. در رده هنر، یافته‌ها، حدود ۶٪ منابع را نشان می‌دهد، ولی در پژوهش قبلی، حدود دوسوم این یافته، حدود ۴٪ از کتاب‌های منتشر شده بوده است. رده تاریخ و جغرافیا هم وضعیتی تقریباً مشابه با رده هنر و سرگرمی را دارد. یعنی در این پژوهش حدود ۹٪ و در پژوهش خانم باب‌الحوائجی و همکارانش، حدود ۶٪ از منابع بوده است. رده کتاب‌های علوم اجتماعی هم در این دو تحقیق، تقریباً وضعیت مشابهی را دارد. در این پژوهش ۱۴٪ و در پژوهش قبلی، حدود ۱۱٪ از منابع را

در تقسیم‌بندی‌های مختلف علوم، مدل‌های گوناگونی برای طبقه‌بندی داریم، ولی وجه اشتراک اکثریت آن‌ها، سه‌شاخه مختلف علوم انسانی، علوم محض و علوم عملی است. طبق این مدل تقسیم‌بندی امکان داشت که هنر را هم جزء علوم انسانی تقسیم‌بندی کرد، ولی به این دلیل که در سیستم رده‌بندی دیویی، سرگرمی‌ها به همراه علوم ورزشی و تربیت‌بدنی زیرمجموعه هنرها قرار گرفته است و علوم ورزشی به‌نوعی زیرمجموعه علوم محض یا علوم کاربردی محسوب می‌شوند، در اینجا جدا محاسبه شده‌اند. لذا در این پژوهش، مجموعه شاخه‌های علوم شامل: (کلیات، فلسفه و روانشناسی. دین. علوم اجتماعی. زبان و ادبیات. تاریخ) به‌عنوان علوم انسانی محاسبه شده است.

بر این اساس همان‌گونه در جدول قابل مشاهده است، علوم انسانی بیش از هفتاد درصد کتاب‌های منتشر شده را در بر دارد. پس از آن با اختلاف بسیار زیاد، علوم عملی، با حدود ۱۵ درصد از کل منابع منتشر شده را شامل می‌شوند. علوم طبیعی، نشر کتاب نسبت کمتری در مقایسه با علوم کاربردی و انسانی دارد. حتی نصف علوم عملی و همان‌گونه که قابل حدس زدن هم بود، هنر و سرگرمی در رتبه آخر قرار گرفته است.

یکی از حوزه‌های کلانی که کتاب بسیار کمی در آن منتشر می‌شود، رده علوم طبیعی است. این رده که تمامی رشته‌ها و حوزه‌های ریاضیات، نجوم، فیزیک، شیمی، زمین‌شناسی، دیرین‌شناسی، زیست‌شناسی، گیاه‌شناسی و جانورشناسی را در خود جای داده و حدود ۷,۵٪ از کتاب‌ها را به خودش اختصاص داده است. به‌عبارتی‌دیگر، باید گفت که از هر ۱۴ کتابی که در کشورمان وجود دارد فقط یک مورد به این علوم تعلق دارد.

بنابراین، می‌توان نتیجه گرفت که اکثریت کتاب‌های منتشر شده مربوط به رشته‌ها و رده‌های علوم انسانی بود. مثل دین اسلام، تاریخ اسلام و ایران، زبان و ادبیات فارسی، جامعه و فرهنگ

مرتبط به دین اسلام است. بالطبع بقیه ادیان نشر کتاب بسیار تا بسیار کمی دارند. برای درک بهتر هر دین و مقایسه تعالیم و دستورات دینی با ادیان دیگر به نظر می‌رسد بهتر است نشر کتاب برای سایر ادیان و مذاهب هم مورد توجه بیشتری قرار بگیرد. به علاوه نشر کتاب در حوزه‌های دیگر ادیان از جمله عبادات عمومی، اخلاق مذهبی، دفاعیه‌ها و ردیه‌ها در ادیان مختلف، مناسک ادیان مختلف، فن موعظه، روحانیت و وظایف آن، مسجد شناسی، زمان‌های مذهبی، هیئت‌های مذهبی، تاریخ مساجد و اماکن مذهبی هم نیازمند توجه بیشتری است.

رده علوم اجتماعی: در کل بیش از ۱۴٪ از فراوانی نشر را به خود اختصاص داده است که می‌توان گفت وضعیت نسبت خوبی است. تقریباً اکثر زیررده‌های علوم اجتماعی سهمی بیشتر از متوسط در نشر کتاب ایران دارند. مگر موضوع ارتباطات و آمار که به نظر می‌رسد بهتر است مورد توجه بیشتری قرار بگیرد. ولی باز هم بهتر است نشر کتاب در زیررده‌های مثل رفتار اجتماعی. روندهای اجتماعی. مهاجرت. بردگی و رهایی. اقتصاد کار. اقتصاد زمین. اقتصاد تعاونی. مالکیت عمومی. حقوق اجتماعی. اداره حکومت. رفاه اجتماعی. مدیریت انجمن‌ها. حمل و نقل. آداب معاشرت. فرهنگ عامه و ... نیاز به تألیف، ترجمه و نشر بیشتری دارد.

رده زبان: در رده‌بندی دیویی، هم مثل بقیه رده‌ها شامل ده تقسیم‌بندی برای زبان‌های مختلف است. در این رده بیشترین فراوانی نشر متعلق به زبان انگلیسی است که به نظر می‌رسد، دلیل آن آموزش این زبان در مقاطع مختلف تحصیلی و اجبارهای مختلفی باشد که در سیستم آموزشی کشور برای فراگیری این زبان وجود دارد، باشد. در رده ۴۹۵ دیویی، زبان‌های شرقی و جنوب شرقی آسیا رده‌بندی می‌شوند که زبان فارسی هم بخشی از این رده را داراست. رده زبان‌ها به همراه رده ادبیات، از شرایط یکسانی برخوردار هستند. در زمینه زبان و ادبیات فارسی که زبان تکلم و مادری همه ایرانیان است، با اشباع نشر کتاب نسبت خوبی مواجه هستیم. ولی به نظر می‌رسد برای زبان‌های اقوام و لهجه‌ها، کتاب خیلی کمی منتشر شده است. بهتر است نشر کتاب برای آموزش زبان‌ها و لهجه‌های خاص ایرانی همچون کردی، بلوچی، کرمانجی، لری و ... لازم باشد. بقیه زبان‌ها انتشار کتاب خیلی کمی دارند. اگر قرار به مرادده فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و ... با کشورهایی که این زبان‌ها از جمله آلمانی، فرانسوی، ایتالیایی، لاتین، یونانی و حتی بقیه زبان‌ها و گویش‌های سایر مناطق جهان

شامل شده است. در آخرین موضوع هم رده فلسفه و روانشناسی، تقریباً اختلاف نسبت زیاد و حدود دو برابری را بین این دو تحقیق مشاهده می‌کنیم. در این پژوهش حدود ۹٫۵٪ از منابع مربوط به روانشناسی و فلسفه بوده است، ولی در پژوهش قبلی فقط حدود ۴٫۵٪ از کتاب‌های منتشر شده در مورد فلسفه و روان‌شناسی بوده‌اند.

رده کلیات: کمترین فراوانی را در نشر کتاب دارد. در این رده، فقط در حوزه کامپیوتر آن هم احتمالاً به دلیل وجود رشته دانشگاهی و تخصصی، وضعیت نسبت خوبی است. در زمینه موضوع کتاب و کتابداری هم شاید بتوان وضعیت نشر تا حدودی معقولی را مشاهده کرد. در بقیه زیررده‌ها باید کتاب‌های خیلی بیشتری تألیف، ترجمه، چاپ و منتشر بشود. مثلاً زمینه‌ها و حوزه‌های سرگذشت‌نامه‌نویسی. دائرةالمعارف‌نویسی. واژه‌نامه‌نویسی. مدیریت نشر و نشریات و ...

رده فلسفه و روان‌شناسی: با نشر کتاب حدوداً ۱۰ درصدی وضعیت میانگینی را دارد. به این معنی که ده رده موضوعی در رده‌بندی دیویی وجود دارد و میانگین سهم هر کدام از رده‌ها هم باید حدود ۱۰٪ باشد. پس در کل منابع اطلاعاتی رده فلسفه و روانشناسی خوب است. ولی در زیررده‌ها شرایط برابری وجود ندارد. در این رده، نشر کتاب روانشناسی وضعیت خیلی خوبی را دارد. حوزه‌های، فلسفه جدید، اخلاق، کلیات فلسفه، متافیزیک، معرفت‌شناسی، علوم غریبه و حتی منطق هم شرایط بدی را دارا نیستند. عمده‌ترین کمبود نشر کتاب در این رده، مربوط به مکاتب فلسفی است که تقریباً فراوانی کتاب خیلی کمی منتشر شده است. پیشنهاد می‌شود در تألیف و نشر کتاب به زیررده‌های فلسفی از جمله مابعدطبیعه. هستی‌شناسی. کیهان‌شناسی. علیت وجود. روح و سرنوشت و معاد. خط‌شناسی. قیافه‌شناسی. انسان‌گرایی. تعبیر خواب. رازها و رؤیاها. وحدت وجود. استقرا و قیاس. ایده-آلیسم. فلسفه انتقادی. احساس‌گرایی. طبیعت‌گرایی. لیبرالیسم. ادراک. انگیزش. تمثیل. برهان و استدلال. اخلاق خانواده. اخلاق سیاسی. اخلاق اجتماعی. اخلاق جنسی. اخلاق مصرف و ... توجه بیشتری بشود.

رده ادیان: در رده‌بندی دیویی و حتی در دیگر رده‌بندی‌ها مثل رده‌بندی کتابخانه کنگره، به دلیل توجه بسیار زیاد به دین مسیحیت و بالطبع کم‌توجهی به دیگر ادیان، از چالش‌ها است. این رده در کل نشر کتاب نسبت کمتری از میانگین بقیه رده‌ها دارد. ولی درصد نسبت زیادی از این سهم هم متعلق به کتاب‌های

کتاب‌های رشته‌های مهندسی، فقط نزدیک به شش درصد از نشر کتاب را به خود اختصاص داده است. پس می‌توان نتیجه گرفت که در زمینه علوم مهندسی در کشورمان، کتاب زیادی منتشر نمی‌شود. از رشته‌ها یا موضوع‌هایی که کتاب خیلی کمی منتشر می‌شود، می‌توان به این موارد اشاره کرد: مهندسی نظامی، شکار، ماهیگیری، حفاظت از منابع طبیعی، آداب پذیرایی، خدمات مسکن، خانه‌داری، پرستاری از بیماران، پرستاری از معلولان، و ...

رده هنر و سرگرمی: در رده‌بندی دهدهی دیویی، یکی از کمترین فراوانی‌ها در زمینه منابع اطلاعاتی در کشور را داراست. این رده، موضوع نقاشی در زمینه نشر کتاب، وضعیت خوبی دارد. زیررده‌های تربیت‌بدنی، معماری و تا حدودی عکاسی و طراحی را می‌توان گفت که وضعیت نشر کتاب نسبت خوب یا حداقل مقبولی دارند. ولی برای موضوع‌های زیررده بسیار زیادی که در این رده قرار گرفته‌اند، باید اذعان کرد که وضعیت نشر بسیار بدی دارند. از جمله: فلسفه هنر، مدیریت هنری، مدیریت موزه، خیابان‌ها و گذرها، گیاهان درختی در طراحی مناظر، ساختمان در طراحی مناظر، منظره سازی گورستان‌ها، مناظر طبیعی، آب در طراحی مناظر، معماری قرون وسطی و قدیم و جدید، طرح و تزئین ساختمان و لوازم آن، پیکرتراشی، کنده‌کاری و منقورات، سکه-شناسی، مهرنگاری، سفال‌گری، فلزکاری هنری، پرسپکتیو، هنرهای تزئینی، هنرها و صنایع دست‌باف، دکوراسیون، شیشه، رنگ، سمبولیسم، نقش برجسته، چاپ قالبی، لیتوگرافی، چاپ رنگی، حکاکی روی فلز، قلم‌زنی، چاپ عکس رنگی، عکس سه-بعدی، هنر کامپیوتری، سینماتوگرافی و ویدئوگرافی، موسیقی آوازی، آواز، سازها، سازهای شستی‌دار، زهی، آرشه‌ای و بادی، گروه‌های سازی، نمایش‌های عمومی و صحنه‌ای، بازی‌ها و تفریح‌های سالنی و شانسی، بازی و ورزش‌های فضای باز و هوایی و آبی، اسب‌سواری و مسابقات، تیراندازی.

رده ادبیات: وضعیت بسیار خوبی را دارد. با توجه به اینکه ادبیات فارسی، در این رده قرار دارد و بیش از ۱۵٪ از کتاب‌های منتشر شده در کشور، در ارتباط با ادبیات فارسی هستند. هرچند که باید اذعان کرد که به غیر از ادبیات آمریکا و انگلستان که وضعیت نسبت خوبی دارند، ادبیات بقیه کشورها و زبان‌ها، مغفول واقع شده است (با توجه به اینکه وضعیت و ساختار رده‌های زبان و رده ادبیات بسیار مشابه با هم هست و در هر دو رده هم زبان و هم ادبیات فارسی و انگلیسی، بقیه ادبیات و زبان‌ها، مغفول واقع

و حتی همسایگان کشورمان مثل زبان عربی، ترکی و ... و یا زبان‌های رایج در جنوب شرق آسیا و آفریقا و ... نیاز باشد، باید شرایطی فراهم شود که به آموزش و بالطبع نشر کتاب و منابع اطلاعاتی این زبان‌ها توجه بسیار بیشتری صورت بگیرد.

رده علوم طبیعی: یا علوم محض که عمومی مثل ریاضیات، نجوم، فیزیک، شیمی، زمین‌شناسی، دیرین‌شناسی، زیست‌شناسی، گیاه‌شناسی و جانورشناسی را در خود جای داده است، از اصلی‌ترین رده‌های دیویی و باید اذعان کرد که شاید مهم‌ترین علمی که برای درک جهان اطراف باید بدانیم و مطالعه کنیم را در خود جای داده است. این رده با این رشته‌های علمی مهم و تأثیرگذاری که در خود جای داده است، در تقسیم‌بندی علوم دنیا، مهم‌ترین رده علمی محسوب می‌شود، فقط حدود ۷٫۵٪ از سهم کتاب‌های منتشر شده در کشور را به خود اختصاص داده است که این فراوانی و درصد، بسیار کم است. هرچند که پراکندگی فراوانی منابع بین زیرمجموعه‌های این رده تقریباً منطقی به نظر می‌رسد، مگر موضوع دیرین‌شناسی با ۰٫۱٪ و گیاه‌شناسی با ۰٫۲٪. ریاضیات با نزدیک به دو درصد از کتاب‌ها، شرایط بسیار خوبی دارد و پس از آن جانورشناسی و فیزیک با حدود یک درصد از کتاب‌های منتشر شده کشور در رتبه بعدی قرار دارند.

رده علوم محض از اشباع کتاب منتشر شده برخوردار است و به نظر نمی‌رسد مبحث عمده در این رده وجود داشته باشد که کتابی منتشر نشده باشد. ولی اگر نشر کتاب در این رده تخصصی‌تر و جزئی‌تر بشوند به نظر می‌رسد، مفید باشد. مثل نظریه اعداد، مکان‌شناسی، تاریخ طبیعی، تاریخ علم، مکانیک سماوی، اجرام زمین، گاه‌شماری، تقویم، صوت و ارتعاش، نور و تشعشع، فیزیک نوین، بوم‌شناسی.

رده علوم کاربردی: یا مهندسی وضعیت نسبت خوبی دارد؛ یعنی بیش از ۱۵٪ از کتاب‌هایی که در کشور منتشر شده است، مرتبط با علوم کاربردی است. رده علوم کاربردی از موضوع‌هایی است که برای بسیاری از ریز موضوعاتش هم کتاب تخصصی منتشر شده است. هرچند که علوم پزشکی که در این رده قرار گرفته است با نزدیک به شش درصد از کتاب‌های منتشر شده، اختلاف نسبت زیادی با بقیه زیررده‌ها از نظر فراوانی نشر دارد. در رتبه بعدی با حدود ۳٫۵٪ کتاب منتشر شده، منابع رشته مدیریت و علوم اداری قرار گرفته است. لذا، باید اذعان کرد که این دو مقوله که شاید ارتباط کمتری با موضوع مهندسی داشته باشد، نزدیک به دو سوم سهم کتاب‌های این رده را پر کرده‌اند. و باید گفت که کل

کتاب درزمینه‌های نسب‌شناسی. جغرافیای تاریخی. فلسفه تاریخ. آموزش تاریخ. سرگذشت‌نامه‌نویسی.

راهکارها

- موضوع‌ها، رشته‌ها و حوزه‌های بسیار زیادی در بخش نتایج نام برده شد که فراوانی کتاب نسبت کمی در بازار نشر کشور دارند و به دلیل تعداد زیاد آن‌ها، نیاز به تکرار دوباره نیست. مثل تاریخ و فرهنگ اقوام مختلف. نشر کتاب با موضوع فلسفی و منطقی مثل استدلال و برهان و ... و یا دین و مذاهب ایرانیان غیر شیعه و ... باید برنامه‌های فرهنگی و اجتماعی کشور به این سمت سوق داده شود تا در درازمدت، وضعیت متناسب‌تری در انتشار کتاب و منابع اطلاعاتی داشته باشیم.

- این پژوهش وضعیت نشر کتاب در کشورمان را با رده دیویی مقایسه کرده است. رده‌بندی مهم دیگری که پیشنهاد می‌شود به‌عنوان استاندارد جهانی دیگری برای بررسی وضعیت نشر و کتاب و منابع اطلاعاتی در کشورمان از آن در پژوهش‌های بعدی مورد استفاده قرار گیرد، رده‌بندی کتابخانه کنگره آمریکا است. این رده‌بندی در اغلب کتابخانه‌های دانشگاهی و آموزشگاهی دنیا و تقریباً تمامی کتابخانه‌های دانشگاهی ایران برای تنظیم منابع، استفاده می‌شود.

شده‌اند، می‌توان نتایج رده زبان را برای رده ادبیات هم تعمیم داد و نیاز به تکرار نیست).

رده تاریخ و جغرافیا: آخرین تقسیم موضوعی در رده‌بندی دیویی، رده تاریخ و جغرافیا است. نزدیک به ۹٪ از کتاب‌هایی که در کشور در سده گذشته منتشر شده‌اند در مورد تاریخ و جغرافیا بوده‌اند. با توجه به اینکه رده ۹۵۵ متعلق به تاریخ ایران است و حدود ۵٪ از کتاب‌های منتشر شده را به خود اختصاص داده است، پس می‌توان نتیجه گرفت که سهم نشر کتاب برای تاریخ دیگر کشورها، از وضعیت خوبی برخوردار نیست. علاوه‌بر این، باید اذعان کرد که از همین سهم کم هم، بیش از یک درصدش متعلق به کتاب‌های موضوع جغرافیا است. به‌عبارت‌دیگر، باید گفت که حدود ۲٪ از کتاب‌های منتشر شده در ایران در ارتباط با تاریخ جهان به غیر از ایران بوده است.

برای رده تاریخ و جغرافیا باید گفت که فقط برای دو زیررده آن کتاب منتشر شده نسبت کافی داریم. موضوع جغرافیا و تاریخ ایران. هرچند که درزمینه تاریخ ایران هم کمبود کتاب داریم. مثلاً نشر کتاب برای شناخت تاریخ مناطق مختلف کشور. مثل تاریخ استان‌های مختلف. یا تاریخ آثار باستانی. تاریخ فرهنگ ایرانی. تاریخ تمدن کردی و لری و ترکی و بلوچ و ... و همچنین نشر

References

- Azarang, A. (1999). *Many books, libraries and book publishing*. Tehran: Librarian.
- Azarang, A. (2001). *Controversy about book publishing policies*. Tehran: Librarian.
- Bab Al-Hawaeji, F., Matlabi, D., Hariri, N., & Momeni, F. (1390). Statistical analysis of the evolution and fields of book publishing in Iran between the years 1358-1387. *Library and Information Research Journal*, 1 (1), 241-264.
- Davoudi, M. (1991). An introduction to the theoretical aspects of classification. *Book Quarterly*, 5(27), 271-301.
- Dehkhoda, A. A. (2006). *Dehkhoda dictionary*. Tehran: University of Tehran.
- Dewey, M. (1993). *Summary of Dewey Decimal Classification and Relative Index*. Translated by Ebrahim Omrani and Puri Soltani. Tehran: Islamic Revolution Publications and Education.
- Kokbi, M. (2006). *The position of some fields of humanities in the classification systems of the library*. National Humanities Congress. Tehran.
- Matlabi, D. (2008). The image of book publishing in Iran after the victory of the Islamic Revolution. *Book of the month. General*, 2(134), 88-97.
- Shabani, A., Suleimanzadeh Najafi, N., Seyed Hosseini, S., & Azargoun, M. (2015). Analyzing Birger Yurland's views and opinions in the field of knowledge organization. *Quarterly journal of national library studies and information organization*, 3(27), 14-27.

Soltani, P., & Rastin, F. (2000). *Encyclopedia of librarianship and information*. Tehran: Contemporary Culture.